

Het Straatnamen-abc

De kaarsenmaker

Tussen Vorsenpoel en De Dommel

Het gebruik van kaarsen gaat lang terug. Mensen gebruiken al lang dierlijke vetten om een soort kaarsen van te fabriceren. In Egypte zijn resten van kandelaars gevonden zo oud als de vierde eeuw voor Christus. Dat impliceert dat kaarsen al voor die tijd gebruikt zijn. Kaarsen worden dan gemaakt van dierlijke vetten, van bijenwas en in India zelfs van gekookte kaneel. In Noord-Amerika wordt vet van vissen gebruikt. Ook de Etrusken gebruikten al een soort kaarsen, gemaakt van touw dat in een soort vet of olie is gedrenkt.

Na de val van het Romeinse rijk wordt olie in Europa een stuk schaarser. De tot dan toe gangbare olielampjes worden daardoor te duur, waardoor kaarsen meer gebruikt worden. Gedurende de middeleeuwen wordt het maken van kaarsen een echt ambacht. De eerste gildes van kaarsenmakers komen in Engeland in de 14e eeuw op.

Middeleeuwse kaarsen.

De middeleeuwse kaarsen worden gemaakt van koeien- of schapevet. Het lont wordt gemaakt van vlas of katoen. Deze kaarsen hebben wel het nadeel, dat ze een nare geur verspreiden. Daarom wordt bij luxere gelegenheden ook bijenwas in plaats van dierlijk vet gebruikt. Deze 'recepten' blijven eeuwenlang onveranderd. Wel ontwikkelt de techniek van het kaarsen maken zich. Eerst worden kaarsen gemaakt door de op maat geknipte lonten herhaaldelijk in het vloeibare vet te dompelen. Vanaf de 15e eeuw worden kaarsen ook steeds vaker gegoten.

Nieuwe vetsoorten

Vanaf de achttiende eeuw ontstaan ook nieuwe soorten kaarsvet. Walvisvet doet zijn intrede

als materiaal voor kaarsen. De kaarsen van walvisvet produceren geen nare geur en branden helder. Ook is het vet stevig en heeft het een lagere ontbrandingstemperatuur, waardoor de kaarsen niet smelten als ze in de warme zomerzon staan. Hierdoor worden de kaarsen populair en de kaars van walvisvet wordt dan ook de meest gebruikte kaars.

Aan het begin van de negentiende eeuw wordt er nog een nieuwe vetsoort ontdekt. In 1811 wordt een patent aangevraagd op stearine. Dit is ook een dierlijk vet, maar in tegenstelling tot de middeleeuwse kaarsen verspreidt dit vet geen nare geur als het verbrand wordt. In dezelfde periode wordt in de Verenigde Staten een machine om kaarsen te maken uitgevonden. Hierdoor wordt het mogelijk om kaarsen snel en goedkoop te produceren, waardoor de kaars echt een massaproduct wordt.

Bron: Daan Couwenberg, de geschiedenis van de Goudse kaars

Christ van Eekelen, Heemkunde Boxtel